

SRC 1 & SRC 2

Yolcu Taşımacılığı Eğitim Rehberi

SRC 1

 Uluslararası Yolcu

SRC 2

 Yurtiçi Yolcu

+ Kaçakçılık Mevzuatı (Ortak Ders)

İçindekiler

BU REHBERDE ELE ALINACAK KONULAR

- 1. Bölüm:** Şoför, Muavin ve Host/Hostes Görevleri
- 2. Bölüm:** Yolcu Alma, İndirme, Bindirme Kuralları
- 3. Bölüm:** Taşıma Türleri (Tarifeli, Tarifersiz, Mekik)
- 4. Bölüm:** Terminal, Ara Durak, Bilet, Sözleşme
- 5. Bölüm:** Bagaj, Çocuk-Engelli İndirimleri
- 6. Bölüm:** Özel Durumu Olan Yolcular, Araç İçi Standartlar
- 7. Bölüm:** Yetki Belgeleri (B ve D Türleri)
- 8. Bölüm:** Seyahat Acenteleri (TÜRSAB)
- 9. Bölüm:** Okul Taşıtları, Karayolu Taşıma Yönetmeliği
- 10. Bölüm:** ⚖️ Kaçakçılık Mevzuatı (5607 Sayılı Kanun)

YOLCU TAŞIMACILIĞI

Personel Görev ve Sorumlulukları

 SRC 1 ve SRC 2 Belgesi Alacaklar İçindir

Otobüs Kaptanı (Şoför) Görevleri

YOLCULUK ÖNCESİ VE SIRASINDA YAPILMASI GEREKENLER

- ◆ Hareket öncesi **firma yetkilisinden yolcu listesini** teslim almak
- ◆ Listedeki yolcuların yerlerine geçtiklerini **kontrol etmek** veya ettirmek
- ◆ Aracı **trafik kurallarına uygun** şekilde sevk ve idare etmek
- ◆ Aracın **düzenli bakımını** yapmak veya yaptırmak
- ◆ Diğer personelin çalışmalarını **denetlemek ve koordine etmek**
- ◆ Gerekliğinde **ilkyardım** hizmeti vermek

Pratik Örnek

İstanbul - Ankara seferinde şoför, hareket öncesi yazıhaneden 35 yolcu listesini alır. Yolcuları biletleriyle kontrol eder. Yola çıkmadan önce aracın motor yağı, lastik basıncı ve aydınlatma sisteminin kontrolünü yaptırmıştır.

Kavramlar: Şoför, Muavin, Host/Hostes Nedir?

BU PERSONELİN ROLLERİ NELERDİR?

Otobüs Kaptanı (Şoför) Kimdir?

Otobüsün **direksiyonunu kullanan ve aracı sevk ve idare eden** kişidir. Yolculuğun en yetkili personelidir, tüm ekibi yönetir. Mesleki yeterlilik belgesine (SRC) ve uygun sürücü belgesine sahip olmalıdır.

Muavin (Yardımcı Personel) Kimdir?

Şoföre yardım eden personeldir. **Yolcuların valizlerini bagaja yerleştirir**, bagaj fişi verir, yolculara bilgi verir, aracın iç temizliğini yapar. Aracın park giriş-çıkışında şoföre rehberlik eder.

Host/Hostes (Seyahat Servis Elemanı) Kimdir?

Yolculara **yiyecek-içecek servisi yapan**, anonslar yapan, yol-güzergah-süre konularında **rehberlik eden** kişidir. Otobüs içindeki konfor ve iletişimden sorumludur.

Muavinin Detaylı Görevleri

YOLCU HİZMET VE BAGAJ İŞLEMLERİ

- ◆ Yolcuların **valiz ve eşyalarını bagaja** yerleştirir, bagaj fişi verir
- ◆ Yolculara seyahat süresince **bilgilendirme** sağlar
- ◆ Her sefer sonunda aracın **iç temizliğini** yapar
- ◆ Otobüsün **teknik ve güvenlik donanımlarını** kontrol eder
- ◆ Aracın park giriş-çıkışında şoföre yardımcı olur

✗ Muavinin Görevi DEĞİLDİR

- Otobüsün **periyodik bakımını planlamak ve yaptırmak** → Bu kaptanın görevidir
- Aracın trafik kurallarına uyararak sürülmesi → Bu da kaptanın görevidir

Host / Hostes Görevleri (Detaylı)

YOLCU MEMNUNİYETİNİN ASIL SORUMLUSU

Host/Hostes: Seyahat eden yolculara yiyecek-içecek servisi yapan, bilgilendirme ve uyarı anonsları yapan, yolcuların güvenli seyahati için yardımcı olan, yolculara yol, güzergah, km, süre gibi konularda rehberlik hizmeti veren kişidir.

Yiyecek-İçecek Servisi

Bilgilendirme ve Anons

Rehberlik Hizmeti

Ses-Görüntü Yönetimi

Önemli Detay

Host/Hostes **aracın teknik donanımıyla** ilgilenmez (emniyet kemeri, aydınlatma, ısıtma vb. yolcunun konforu içindir; ama yedek tekerlek/kriko gibi teknik ekipman onun görevi değildir).

Soru Çözümü

OTOBÜS KAPTANININ GÖREVLERİ

Soru 1: Aşağıdakilerden hangisi otobüs kaptanının görevleri arasında yer ALMAZ?

A Otobüsteki diğer personelin çalışmalarını denetlemek

B Otobüsü trafik kurallarına uygun şekilde sürmek

C Hareketten önce yolcu listesini teslim almak

D Yolculara servis ikramı için malzemeleri hazırlamak

✓ DOĞRU

Açıklama

Doğru cevap: D. Yolculara ikram hazırlamak **Host/Hostes'in** görevidir, kaptanın değil. Kaptanın görevi denetim, sürüş, koordinasyon ve güvenlidir.

Soru Çözümü

PERSONEL GÖREVLERİ

Soru 2: Yolculara yol, güzergah ve sefer süresi gibi konularda rehberlik hizmeti veren personel hangisidir?

A Otobüs Kaptanı

B Muavin

C Host / Hostes

✓ DOĞRU

D Bilet Memuru

Açıklama

Host/Hostes'in en önemli görevlerinden biri yolculara **seyahat boyunca rehberlik** etmektir. "Şu an Bolu'dayız, Ankara'ya 2 saat kaldı" gibi bilgilendirmeler yapar.

Yolcuyu Araca Alma Süreci

ADIM ADIM DOĞRU PROSEDÜR

- 1 **Kapı ikaz lambalarını** kontrol et → Durakta inecek yolcu var mı?
- 2 Trafik kurallarına uygun, **engelli erişimine müsait** şekilde durağa yanaş
- 3 Aracı durdurduktan sonra **kapıları aç**, ikaz lambalarına bak
- 4 Yolcuların ön kapılardan binip diğer kapılardan indiğini **sağ geri görüş aynasından** kontrol et
- 5 Biniş-iniş tamamlanınca **kapıları kapat**, uyarı lambasını kontrol et
- 6 Trafik kurallarına uyarak **duraktan ayrıl**

Sağ Geri Görüş Aynasının Önemi

Sağ geri görüş aynası, yolcuların **güvenli inip-binmesini görmek** için kullanılır. Aracın sağ tarafındaki ölü açığı bu aynayla kontrol edilir. **Aynaya bakmadan kapı kapatılmaz!**

İndirme-Bindirmede Yasaklar

KESİNLİKLE YAPILMAMASI GEREKENLER

YASAK FİİLLER

- Araç durmadan kapı açmak
- Kapıların **kapanmasını beklemeden hareket etmek**
- Durakladıktan sonra aracın **sağını kontrol etmeden** kapı açmak ve kontrolsüz inip binmek
- Taşıt yolu üzerinde araçların **SOL kapılarından** yolcu indirip bindirmek

DOĞRU UYGULAMA

Sürücüler araçlarını gidiş yönlerine göre **yolun sağ kenarında** durdurarak, yolcularını **SAĞ taraftan** indirmek ve bindirmek zorundadırlar.

NEDEN? Sol taraf trafik akışına yakındır, yolcunun başka bir araç tarafından çarpılma riski vardır. Sağ taraf kaldırıma yakındır → güvenlidir.

Eksik Yolcu Bildirimi

BEKLEYEN YOLCULAR İÇİN YAPILACAKLAR

- ◆ Eksik yolcu varsa **peron görevlisine** bildirilir
- ◆ **Kalite kontrol çalışanına** veya yazıhaneye bilgi verilir
- ◆ **Anons yapılması** sağlanır
- ◆ Anonslara rağmen yolcu gelmemişse, ilgili görevlinin bilgisi dahilinde **araç perondan hareket ettirilir**

Pratik Örnek

Ankara - İzmir seferinde 23. koltuk yolcusu hareket saatinde araçta yok. Şoför hemen peron görevlisine durumu bildirir. Yazıhane "**Sayın Ahmet Yılmaz, lütfen 15 numaralı perona geliniz**" şeklinde 3 kez anons yapar. 5 dakika beklendikten sonra yolcu gelmediği için araç hareket eder.

Şoför Tek Başına Karar Veremez

Eksik yolcu için aracın hareket ettirilmesi **peron görevlisi/yazıhane bilgisi dahilinde** olur. Şoför kendi başına "*yolcu gelmedi, çıkalım*" diyemez.

Taşıma Sonrası Kontrol

SEFER SONU YAPILMASI GEREKENLER

- 1 Hat sonunda diğer araçların geçişine engel olmayacak şekilde **uygun park** et
- 2 Araç içini kontrol et → **Unutulan eşya** tespit edersen kayıt altına al
- 3 Aracın **iç ve dış fiziksel kontrolünü** yap
- 4 **Görev kağıdını** varsa yetkiliye onaylat
- 5 Belirlenen güzergahtan **emniyetli ve güvenli sürüşle** park alanına git

Unutulan Eşya Örneği

Sefer sonu kontrolünde 14. koltuk altında bir kahverengi cüzdan bulundu. Şoför hemen kayıt altına alır: "14.05.2024 saat 22:30, kırmızı çantalı kadın yolcunun seferi, koltuk 14, kahverengi deri cüzdan". Cüzdan yazıhaneye teslim edilir.

Taşıma Türleri: Tarifeli ve Tarifersiz

BU KAVRAMLAR NE DEMEK?

July
17

Tarifeli Yolcu Taşıma Nedir?

"**Tarife**" kelimesi listelenmiş, önceden belirlenmiş şartlar demektir. **Tarifeli taşıma**, önceden **hat (nereden-nereye)**, **güzergah (hangi yoldan)**, **zaman (kaçta kalkar) ve ücret (ne kadar)** belirlenip bu kurallara uyularak yapılan **düzenli yolcu taşımalarıdır**. Örnek: Her gün saat 14:00'te İstanbul'dan kalkan Ankara otobüsü.

Tarifersiz Yolcu Taşıma Nedir?

Önceden zaman ve ücret tarifesi **olmayan**, grup yolcu durumuna göre **arizi (geçici, tek seferlik) veya mekik sefer** şeklinde yapılan **düzensiz yolcu taşımalarıdır**. Örnek: Bir okul gezisi için kiralanmış otobüs.

Önemli Fark

Tarifeli taşımada herkes bilet alıp önceden belirlenmiş sefere katılır. **Tarifersiz** taşımada bir grup kendi şartlarında otobüs kiralar (sözleşme yapar). Tarifeli **BİLETSİZ**, tarifersiz **SÖZLEŞMESİZ** olamaz!

Mekik Sefer Nedir?

KAPALI KAPI SEFERLERİ

Mekik Sefer Tanımı

"Mekik" dokuma tezgahında öne-arkaya gidip gelen alettir. Aynı şekilde **mekik sefer**, aynı yolcu grubunu **aynı taşıtla** bir yere götürüp sonra **kalkış noktasına geri getiren** seferlerdir. Bu seferlere "**kapalı kapı seferi**" denir çünkü yol boyunca yeni yolcu alınmaz.

Gidişi DOLU - Dönüşü BOŞ

Bir grup gidiyor, otobüs onları bırakıp boş dönüyor. Sonra alıp geri getiriyor.

Gidişi BOŞ - Dönüşü DOLU

Otobüs boş gidip, bir grupları alıp geri getiriyor.

Pratik Örnek

Bir okul, 45 öğrencisini gezi için Konya'dan Kapadokya'ya götürmek istiyor. Otobüs öğrencileri Konya'dan alır, Kapadokya'ya bırakır, gezi sonunda **aynı öğrencileri** tekrar Konya'ya getirir. Yol boyunca **başka yolcu alınmaz** (kapalı kapı). Bu bir **MEKİK SEFER** örneğidir.

Terminal ve Ara Durak Kavramları

YOLCU İNDİRME-BİNDİRME YERLERİ

Yolcu Terminali Nedir?

Tarifeli yolcu taşımalarında **kalkış (başlangıç) ve varış (bitiş) noktası** olarak kullanılan, yetki belgesi sahibinin tanımladığı yerdir. Genellikle "**otogar**" diye bilinir. Tarifeli taşımalarda kalkış-varış burada olmak zorundadır.

Ara Durak Nedir?

Kalkış ile varış noktası **arasında** bulunan, yolcuların **asgari ihtiyaçlarının (tuvalet, yemek, mola)** karşılandığı ve yolcu indirilip bindirilen yerlerdir. Bu yerlerde mutlaka yetki belgesi sahibinin **şubesi veya acentesi** olmalıdır. Ara durak kalkış veya varış noktası olarak kullanılamaz!

Çok Önemli Kural

Terminal ve ara duraklar **DIŞINDA** yolcu indirilip bindirilemez! Yol kenarında "*ara durak benim olsun*" denilemez, herhangi bir benzin istasyonu ara durak yerine kullanılamaz.

Taşıma Sözleşmesi ve Yolcu Bileti

HUKUKİ BELGELER

📄 Taşıma Sözleşmesi Nedir?

Yetki belgesi sahibi (**taşıma firması**) ile **yolcu** arasında yapılan, yolcunun belirlenen yere taşınması yükümlülüğünü içeren ve Karayolu Taşıma Yönetmeliği şartlarını ihtiva eden, yolcuya verilmesi zorunlu olan belgedir. Bu belgeye **YOLCU BİLETİ** denir. Yani **yolcu bileti aslında bir sözleşmedir!**

📄 Yolcu Biletinde Bulunması ZORUNLU Bilgiler:

✓ Yetki belgesi sahibi (taşımacının) **adı/unvanı, yetki belge numarası**

✓ Yolcunun **adı, soyadı, kalkış ve varış yeri**

✓ Yolcunun **koltuk numarası, hareket tarihi ve saati**

✗ Biletinde Bulunması ZORUNLU OLMAYAN

Aracın plakası ve sürücünün adı/soyadı yolcu biletinde bulunması zorunlu bilgilerden DEĞİLDİR.

Bilet İadesi Kuralları

YOLCUNUN VAZGEÇME HAKLARI

24 Saat ÖNCESİ

100 TAMAMI İADE

Hareket saatinden 24 saat öncesine kadar yapılan müracaatlarda biletin **tamamı** iade edilir.

12 Saat ÖNCESİ

YARISI İADE

Hareket saatinden 12 saat öncesine kadar yapılan müracaatlarda biletin **yarısı** iade edilir.

Açık Bilet Nedir?

Hareket tarihi **belirsiz** olarak satılan, yolcunun istediği zaman kullanabileceği biletlerdir. Açık biletler **6 AY** geçerlidir. Yolcu, açık biletini kullanmak için aracın hareket etmesinden **24 saat öncesine kadar** müracaat etmek zorundadır.

Bagaj Kuralları

YOLCU BAGAJ HAKLARI VE SINIRLARI

30 kg

Yolcu başına ücretsiz bagaj hakkı

Sahipsiz bagaj taşınmaz

Bagajlar koltuk numarasına göre etiketlenir

Evcil hayvan özel kafeste taşınır

Bagaj Yerleştirme Kuralları

- Taşıtın bagaj taşınmasına mahsus bölümleri dışında **eşya taşınmaz**
- **Yolcu beraberinde olmayan** ticari eşya ve kargo, yolcu otobüsünde taşınmaz
- Tehlike oluşturabilecek **yanıcı, yakıcı, parlayıcı** ve benzeri eşyalar yolcu bagajında dahi olsa **taşınmaz**

Pratik Örnek

Bir yolcu 35 kg bagajla geliyor. İlk 30 kg ücretsiz, kalan 5 kg için ek ücret alınır. Yolcunun yanında sahipsiz bir paket varsa, "Bu kimin?" diye sorulur, sahibi yoksa **kesinlikle taşınmaz** (terör/kaçakçılık riski).

Çocuk ve Engelli İndirimleri

YAŞ VE DURUM BAZLI ÜCRET TARİFESİ

0-6

6 yaş altı kucakta
ÜCRETSİZ

%30

6 yaş altı için ayrı koltuk →
%30 indirim

%30

12 yaş altı çocuklar için
%30 indirim

%40

En az %40 engelli belgesi
olanlara %40 indirim

✓ Önemli Detaylar

- 6 yaş ve üzeri tüm yolcuların ayrı koltukta seyahat etmesi zorunludur
- Aynı hat ve güzergah üzerinde **gidiş ve dönüşte aynı ücret** uygulanır (gidiş 100 TL, dönüş 100 TL - değişmez)
- Engelli indirimini için **en az %40 engelli belgesi** şarttır

Araç İçi Konfor Standartları

SICAKLIK, MOLA, BOYUN KORSESİ

24°C

Aracın iç sıcaklığı sürekli
24°C ayarında

5 dk

Mola bitiminden **5 dakika**
önce yolcu anonsu

9

Her **9 koltuk için 1** boyun
korsesi

Aracın içi sürekli
havalandırılır

Boyun Korsesi Neden Zorunlu?

Boyun korsesi, kaza durumunda boyun yaralanmalarına müdahale için kullanılan tıbbi ekipmandır. Bu sayede ilkyardım sırasında yolcunun boyun omurları sabitlenir. Otobüslerde bulundurulması **zorunludur**.

Mola Anonsu Örneği

Mola yeri 30 dakika ise, mola bitmeden **5 dakika önce** "Sayın yolcularımız, molamızın bitmesine 5 dakika kalmıştır, lütfen otobüse dönelim" anonsu yapılır.

Özel Durumu Olan Yolcular

ÖNCELİKLİ HİZMET VERİLMESİ GEREKENLER

★ Özel Durumu Olan Yolcu Kimdir?

Yaş, sağlık veya fiziksel durumu nedeniyle **özel ilgi ve yardıma ihtiyaç duyan** yolculardır. Bu yolculara öncelikli hizmet verilir.

Engelli Yolcular

Yaşlılar

Hastalar

Refakatsiz Çocuklar

Evcil Hayvanı Olan
Yolcular

Hamile Yolcular

Ambulift Nedir?

Ambulift, hasta, engelli veya yaşlı yolcuların nakli için kullanılan **özel araçtır**. Tekerlekli sandalyeli yolcuların kolaylıkla araca alınabilmesi için tasarlanmıştır.

Soru Çözümü

ÖZEL YOLCU STATÜSÜ

Soru 3: Aşağıdakilerden hangisi özel yolcu statüsünde değerlendirilmez?

A Sedyeli yolcular

B Belediye başkanları

✓ DOĞRU

C Oksijen tüplü yolcular

D Solunum cihazlı yolcular

Açıklama

Doğru cevap: B. Belediye başkanı **statü** sahibi olabilir ama "özel durumu olan" yolcu kategorisine girmez. Bu kategori sağlık ve fiziksel durumla ilgilidir, makam/mevki ile değil.

Soru Çözümü

BAGAJ HAKKI

Soru 4: Yurtiçi ve uluslararası taşımalarda bir yolcunun kaç kg'a kadar bagaj hakkı ücretsiz taşınabilir?

A 20 kg

B 30 kg

✓ DOĞRU

C 35 kg

D 40 kg

Akılda Tutmak İçin

30 KG = "üç sıfır" → kolay hatırlanır. Bu sınırı aşan bagaj için ek ücret alınır.

 Soru Çözümü
ARAÇ İÇİ SICAKLIK

Soru 5: Yolcu otobüsünün iç sıcaklığı kaç derece olmalıdır?

A 32°C

B 24°C

✓ DOĞRU

C 28°C

D 12°C

Yetki Belgesi Nedir?

TEMEL TANIM

Yetki Belgesi Nedir?

Karayolu Taşıma Yönetmeliği kapsamında **taşımacılık faaliyeti yapacak gerçek ve tüzel kişilere** Bakanlık tarafından verilen **resmi izin belgesidir**. Bu belge olmadan ticari yolcu/eşya taşımacılığı yapılamaz.

Yetki Belgesi Süreleri

- Yetki belgesi **5 yıl süreyle** geçerlidir
- Belge alındığı tarihten itibaren **6 ay içinde** faaliyete başlamak zorunludur
- Faaliyete **6 ay** ara verme imkanı vardır

Önemli

Yetki belgesi **SADECE belge sahibine** aittir, başkasına devredilemez! Aynı yetki belgesi numarası ile başka bir firma çalışamaz.

Yolcu Taşıma Yetki Belgeleri

B VE D TÜRÜ BELGELER

B1

Otobüsle **uluslararası TARİFELİ** yolcu taşımacılığı (Düzenli yurt dışı)

B2

Otobüsle **uluslararası TARİFESİZ** yolcu taşımacılığı (Grup turlarıyla)

B3

Hususi taşımacılık (kendi personelini taşımak için)

D1

Otobüsle **yurtiçi TARİFELİ** yolcu taşımacılığı (Şehirlerarası düzenli seferler)

D2

Otobüsle **yurtiçi TARİFESİZ** yolcu taşımacılığı (Grup, kiralama)

D4

İl içi ve **100 km'ye kadar** şehirlerarası yolcu taşımacılığı

Akılda Kalma

B = Beynelmillel (Uluslararası) - Yurt dışı yolcu

D = Domestic (Yurtiçi) - Türkiye içi yolcu

Sayılar: **1= Tarifeli, 2= Tarifesiz, 4= İl içi/kısa mesafe**

Soru Çözümü

YETKİ BELGESİ TÜRÜ

Soru 6: Otobüsle ticari olarak il içi ve 100 km'ye kadar şehirlerarası yolcu taşımacılığı yapacaklara verilen yetki belgesi hangisidir?

A D1 yetki belgesi

B D2 yetki belgesi

C D3 yetki belgesi

D D4 yetki belgesi

✓ DOĞRU

Açıklama

D4 kısa mesafe içindir. Örneğin İstanbul içinde minibüs hatları veya İstanbul-İzmit (yaklaşık 100 km) seferleri D4 ile yapılır.

Seyahat Acenteleri Nedir?

TANIM VE ÜYELİK ZORUNLULUĐU

Seyahat Acentesi Nedir?

Turizm ve seyahat ile ilgili **bilet satışı, rezervasyon, tur düzenleme, transfer, otel rezervasyonu, rehberlik** gibi hizmetleri sunan ticari işletmelerdir. Türkiye'de seyahat acentesi olabilmek için Bakanlıkça **işletme belgesi** alınmalı ve **TÜRSAB'a üye** olunmalıdır.

TÜRSAB Nedir?

Türkiye Seyahat Acentaları Birliği'nin kısaltmasıdır. Türkiye'deki tüm seyahat acentelerinin **denetlendiği ve düzenlendiği** birliktir. Acente olmak isteyen herkes TÜRSAB üyesi olmak zorundadır.

Sıra ile Yapılması Gerekenler

1. Bakanlıktan **işletme belgesi** alınır
2. **TÜRSAB'a üye** olunur
3. Seyahat acentesi sıfatı kazanılır

Seyahat Acente Grupları

A, B, C GRUPLARI VE YETKİLERİ

A GRUBU

Tam Yetkili Acente

- ✓ Tüm seyahat acentalığı hizmetleri
- ✓ Yurt içi VE **yurt dışı tur**
- ✓ Otel, transfer, rezervasyon
- ✓ Yabancı turist hizmeti verir

B GRUBU

Rezervasyon Odaklı

- ✓ Kara, deniz, hava bilet satışı
- ✓ Rezervasyon hizmeti
- ✓ A grubu turlarını **satar**
- ✓ Tur düzenleme yetkisi YOK

C GRUBU

Yurtiçi Tur

- ✗ Yalnızca **Türk vatandaşları**
- ✗ Yurtiçi turlar tanıtır, **satar**
- ✗ Yabancı turist hizmeti YOK
- ✗ Yurt dışı tur YOK

Pratik Örnek

A Grubu: Avrupa turları düzenler, otel rezervasyonu yapar.

B Grubu: Bir başka A grubunun düzenlediği turu satar, uçak bileti keser.

C Grubu: Sadece Türk vatandaşlarına yurtiçi tur (Kapadokya, Antalya gibi) düzenler.

Soru Çözümü

SEYAHAT ACENTESİ YETKİSİ

Soru 7: Aşağıdaki seyahat acentelerinden hangisinin yurt dışı turlar düzenleme yetkisi vardır?

A A grubu acenteler

✓ DOĞRU

B B grubu acenteler

C C grubu acenteler

D D grubu acenteler

Açıklama

Sadece **A grubu** tam yetkilidir, yurt dışı tur düzenleyebilir. **D grubu acente diye bir grup YOK!** Sadece A, B ve C grupları vardır.

Okul Taşıtları Kuralları

ÖĞRENCİ SERVİS ARAÇLARI

Okul Taşıtı Nedir?

Öğrencilerin **okul-ev arası taşınması** için kullanılan, özel olarak donatılmış servis araçlarıdır. Yüksek güvenlik standartları olan, çocukların korunmasına yönelik özel kurallara tabi araçlardır.

- ◆ Aracın arkasında **"DUR" ışıklı işareti** bulunmalıdır
- ◆ "DUR" ışığı yalnızca **öğrenci indirip bindirirken** yanmalıdır
- ◆ Öğrencilerin yetişebileceği **camlar SABİT** olmalıdır (açılmaz!)
- ◆ Taşıt içi düzeni sağlamak için **rehber personel** bulunmalıdır
- ◆ Aracın okul taşıtı olduğu, **arkasındaki ayırıcı işaretlerden** anlaşılır

Neden Camlar Sabit?

Çocukların pencereden **baş, kol veya eşya çıkarmamalarını** sağlamak için camların açılmaması gerekir. Bu çocukların güvenliği içindir.

4925 Sayılı Karayolu Taşıma Kanunu

TEMEL KAVRAMLAR VE TANIMLAR

Yolcu Kimdir?

Taşıtı kullanan sürücü ile hizmetliler (muavin, host) **dışında** taşıtta bulunan kişilerdir. Yani yolcu = sürücü ve personel hariç herkes.

Taşıma Hattı Nedir?

Tarifeli taşımacılıkta, taşımanın **başladığı kalkış noktası** ile **bittiği varış noktasındaki** yerleşim yerleridir. Örnek: **İstanbul-Ankara hattı**.

Taşıma Güzergahı Nedir?

Taşımanın başladığı kalkış noktasından bittiği varış noktasına kadar, **ara duraklar dahil takip edilen yoldur**. Örnek: İstanbul-Bolu-Ankara güzergahı.

Otobüs Türleri

- **Küçük Otobüs (Minibüs):** Şoförü dahil **10-17** oturma yeri
- **Büyük Otobüs:** Şoförü dahil **17'den fazla** oturma yeri
- **Otomobil:** Şoför dahil 9 adet oturma yeri olan araç

Büyük Otobüs Şoförü Şartları

YAŞ VE BELGE KOŞULLARI

24+

EN AZ 24 yaşından gün almış olmalı

66

66 yaşından gün almamış olmalı

SRC 1/2

Mesleki yeterlilik belgesi sahibi olmalı

Sürücü belgesi araç niteliğine uygun

Sevk ve İdare Görevi

Karayolu taşımacılık faaliyetlerinin düzenlenmesi ve denetimi görevi Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'na aittir.

Akılda Kalma

24-66 yaş aralığı büyük otobüs şoförü için. "24'te başlar, 66'da biter" diye hatırlanabilir.

 Soru Çözümü
ŞOFÖR YAŞ ŞARTI

Soru 8: Karayolu Taşıma Yönetmeliği kapsamında "büyük otobüs" kullanan şoförlerin kaç yaşından gün almış olmaları şarttır?

A 18

B 22

C 24

✓ DOĞRU

D 28

KAÇAKÇILIK MEVZUATI

5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu

YOLCU TAŞIMACILIĞI Bağlamında

Kaçakçılık Nedir?

TEMEL TANIMLAR

Kaçakçılık Nedir?

Bir eşyanın **gümrük işlemlerine tabi tutulmadan** veya **sahte belgelerle** yurda sokulması/çıkarılması, ya da **yasak eşyanın** alım-satımı, taşınması veya saklanmasıdır. Bu fiil **5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu** ile düzenlenmiştir.

Suçun Maddi ve Manevi Unsuru

Maddi unsur: Eşyanın gümrük kapısı kullanılmadan ülkeye sokulması, satılması, saklanması gibi **somut/fiziksel davranışlar**.

Manevi unsur: Failin **bilerek ve isteyerek** bu fiili gerçekleştirmesi - **kasıt** unsurudur.

Yolcu Taşımacılığı İçin Önemi

Yolcu otobüsü şoförleri, yolcuların bagajlarında **kaçak eşya bulundurabileceğini** bilmeli ve şüpheli durumlarda yetkilileri bilgilendirmelidir. Bilerek kaçak eşya taşımak suçtur!

Kaçakçılık Suçunu Oluşturan Fiiller

HANGİ EYLEMLER SUÇ SAYILIR?

- 1 Eşyayı **belirlenen gümrük kapılarından geçirmeksizin** Türkiye'ye ithal etmek veya teşebbüs etmek
- 2 **Kaçak eşyayı bilerek** taşımak, satmak, satın almak, saklamak, satışa arz etmek veya aracılık etmek
- 3 **İthali/ihracı yasak** eşyayı (uyuşturucu, silah vb.) işlemek veya teşebbüs etmek
- 4 **Sahte belge** ile gümrük idaresini yanıltarak vergileri ödememek/eksik ödemek
- 5 Geçici ithal edilen eşyayı **çıkmamış halde çıkmış gibi göstermek**
- 6 **Antrepo veya geçici depolama** yerlerindeki eşyayı izinsiz çıkarmak/değiştirmek

Yolcu Taşımacılığı Örneği

Bir yolcu, otobüsün bagaj bölümüne **2 kasa kaçak alkol** koyuyor ve şoföre "*abi bu hediyelik*" diyor. şoför kontrol etmeden bunu kabul ederse ve sonra gümrükte yakalanırsa, şoför de **aracılıktan** sorumlu tutulabilir!

Temel Ceza Hükümleri

HAPİS VE ADLİ PARA CEZASI

TEMEL CEZA

Eşyayı, gümrük işlemlerine tabi tutmaksızın ülkeye sokan kişi:

1 yıldan 5 yıla kadar HAPİS

+ 10.000 güne kadar ADLİ para cezası

Adli ve İdari Para Cezası Farkı

Adli Para Cezası: Mahkeme tarafından, ceza yargılaması sonucu verilen para cezasıdır. Sabıka kaydına işler, ödenmezse hapse çevrilebilir.

İdari Para Cezası: İdari makam (örn. trafik polisi) tarafından kabahatler için verilen para cezasıdır. Sabıka kaydına işlemez.

"10.000 gün" Ne Demek?

Adli para cezası "**gün**" sistemiyle hesaplanır. Hakim ceza için bir gün sayısı (5'ten 730'a kadar) ve günlük tutar belirler. "10.000 güne kadar" ifadesi, cezanın **üst sınırını** gösterir.

! Nitelikli Haller (Cezayı Artıran)

SUÇUN AĞIRLAŞMASI

2x

Örgüt faaliyeti içinde
işlenirse → Ceza 2
KAT

+1/2

3+ kişi birlikte →
Ceza **YARI ORAN**
artar

+1/2

Görevli kişi/meslek
kullanarak → YARI
ORAN artar

+SAHTE

Belgede sahtecilik
→ Ayrıca ceza

10 YIL

Devlet güvenliği
tehdit → En az 10 yıl

2-6 YIL

Teşekkül oluşturma
→ Ağır hapis

Yolcu Taşımacılığı Örneği

Bir otobüs şoförü, **kendi mesleki konumunu kullanarak** kaçak eşya taşırsa "görevli/meslek imkanından yararlanma" sayılır → ceza **yarı oranında artar**.

Teşebbüs ve Teşekkül

ÖNEMLİ HUKUKİ TANIMLAR

Teşebbüs Nedir?

Kaçakçılık suçu işlemek amacıyla **icra vasıtalarının (yapılması gerekenlerin) hazırlanması**, ancak failin **kendi isteği dışında alınan engelleyici önlemler** nedeniyle fiilin meydana gelememesidir. **Yakalanma!**

 Teşebbüs aşamasında bile fiil **tamamlanmış gibi ceza** verilir!

Teşekkül Nedir?

Kaçakçılık ile uğraşmak amacıyla **iki veya daha fazla kişinin önceden anlaşarak birleşmesidir**. Adi ortaklık gibi düşünülebilir, ancak suç amaçlıdır.

 Teşekkül oluşturma cezası: **2 yıldan 6 yıla kadar AĞIR HAPİS!**

Pratik Örnek

Teşebbüs: Sınır kapısında kaçak sigara taşıyan bir araç, X-Ray cihazıyla yakalanır. Aslında failin amacı sigarayı ülkeye sokmaktı ama yakalandı → **Teşebbüs** sayılır ve fiil tamamlanmış gibi ceza alır.

Teşekkül: Ali ve Veli, birlikte yurt dışından kaçak parfüm getirip satmaya karar verirler ve plan yaparlar → **Teşekkül oluşturma**.

Etkin Pişmanlık

CEZADAN KURTULMA VE İNDİRİM

😊 Etkin Pişmanlık Nedir?

Suç işleyen kişinin, **pişmanlık duyup yetkilileri bilgilendirmesi** ve fiilin ortaya çıkmasına yardım etmesi durumunda **ceza indirimi veya muafiyetinden yararlanmasıdır**.

✅ TAM CEZA İNDİRİMİ (Cezasız)

Resmi makamlar haber almadan ÖNCE, fiili, diğer failleri ve kaçak eşyanın saklandığı yerleri merciine ihbar eden ve verilen bilginin **faillerin yakalanmasını veya kaçak eşyanın ele geçirilmesini sağlaması** halinde:

★ HİÇ CEZA VERİLMEZ!

📊 Kısmi İndirim (2/3)

Resmi makamlar haber aldıktan SONRA fiilin bütünüyle ortaya çıkmasına hizmet ve yardım eden kişiye verilecek ceza **üçte iki (2/3) oranında indirilir**.

Yolcu Beraberinde Kaçak Eşya

★ YOLCU TAŞIMACILIĞI İÇİN ÖZELLİKLE ÖNEMLİ

Açıkta Çıkan Eşya

Beyana aykırı olarak **üzerinde, eşyaları arasında veya taşıma araçlarında çıkan** ya da kendi zati eşyasıymış gibi gösterilen eşya:

 Gümrük Vergisi 2 KAT

Saklanmış Eşya

Söz konusu eşyanın gümrükten kaçırılmak amacına yönelik olarak **saklanmış veya gizlenmiş** bulunması durumunda:

 Gümrük Vergisi 3 KAT

Açıkta vs Saklanmış Farkı

Açıkta: Yolcu valizinin içinde 5 şişe parfüm var, ama beyan etmemiş → 2 KAT vergi.

Saklanmış: Aynı parfümler valizin **çift dibinde** gizlenmişse → 3 KAT vergi. Niyet farkı belirleyici!

Arama, El Koyma ve Tasfiye

YAPTIRIM SÜRECİ

Arama: Gümrük salonları ve gümrük kapılarında kaçak eşya saklayan kişilerin **üzeri, eşyası, yükleri ve araçları** gümrük görevlilerince aranabilir

El Koyma: Tespit edilen **kaçak eşyaya DERHAL EL KONULUR**

Aracın Durumu: Kaçak eşya naklinde kullanılan araçlara **Ceza Muhakemesi Kanunu** hükmüne göre el konulur

Aracın İadesi: Sahibinin aracın değeri kadar teminatı **30 GÜN** içinde gümrük idaresine teslim etmesi halinde araç sahibine iade edilir

30 Gün Geçerse

Sahibi tarafından 30 gün içinde teminat yatırılmazsa araç **DERHAL TASFİYE** edilir (satılır). Yani şoför veya araç sahibi bu süreyi geçirirsa aracını kaybeder!

Kaçakçılığı Önleme Görevli Kurumlar

YETKİLİ KURUMLAR LİSTESİ

✓ GÖREVLİ KURUMLAR

- ✓ Mülkî Amirler (Vali, Kaymakam)
- ✓ Gümrük İdaresi (Ticaret Bakanlığı'na bağlı)
- ✓ Emniyet Genel Müdürlüğü personeli (Polis)
- ✓ Jandarma Genel Komutanlığı personeli
- ✓ Sahil Güvenlik Komutanlığı personeli

✗ GÖREVLİ KURUMLAR ARASINDA YOK

- ✗ Milli Eğitim Bakanlığı (Bu sık sorulan tuzak şıktır!)
- ✗ Sağlık Bakanlığı
- ✗ Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

"DUR" İhtarına Uymama

SINIR GEÇİŞLERİNDE UYGULAMA

Gümrük Kanunu gereğince belirlenen **kapı ve yollardan başka yerlerden** gümrük bölgesine girmek, çıkmak veya geçmek isteyen kişiye "**DUR**" uyarısında bulunulmasına rağmen bu uyarıya uymaması halinde sırasıyla:

✓ YAPILMASI GEREKENLER (Sırasıyla)

- ✓ **1. Adım:** Dur ihtarı YİNELENİR
- ✓ **2. Adım:** Havaya ateş edilmek suretiyle uyarı yinelenir
- ✓ **3. Adım:** Silahla karşılık verilirse **meşru müdafaa** yapılır

✗ DOĞRUDAN YAPILMAZ

Saldırıyı etkisiz kılacak oranda doğrudan hedefe ateş etmek doğrudan yapılmaz - meşru müdafaa şartı aranır. Yani sırf "uymadı" diye doğrudan ateş açılmaz.

Soru Çözümü

KAÇAKÇILIK CEZASI

Soru 9: Kaçakçılık Kanunu'na göre eşyayı, aldatıcı işlem ve davranışlarla gümrük vergileri kısmen veya tamamen ödenmeksizin ülkeye sokan kişiye uygulanan ceza hangisidir?

A Bir yıldan beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar idari para cezası

B İki yıldan beş yıla kadar hapis

C Bir yıldan beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adli para cezası

✓ DOĞRU

D Sadece hapis cezası

 Tuzak: A şıkkı

A şıkkı tuzaktır! "İdari" değil, "**adli**" para cezasıdır. Adli = Mahkeme, idari = idari makam. Kaçakçılık ciddi suç olduğu için **mahkeme yetkili**.

Soru Çözümü

YOLCU BERABERİNDE KAÇAK EŞYA

Soru 10: Yolcu beraberinde getirilen zati ve hediyelik eşya dışında beyana aykırı kaçak eşya için uygulanan ceza miktarı ne kadardır?

A Normal gümrük vergisinin 3 katı

B Normal gümrük vergisinin 5 katı

C Normal gümrük vergisinin 2 katı

✓ DOĞRU

D Normal gümrük vergisi kadar

Akılda Kalma

Açıkta = 2 KAT, Saklanmış = 3 KAT. Soruda "beyana aykırı" deniliyor → açıkta görülen ama beyan edilmeyen → 2 KAT.

 Soru Çözümü
GÖREVLİ KURUMLAR

Soru 11: Aşağıdakilerden hangisi kaçakçılık fiillerini önleme, izleme ve araştırmakla yükümlü kurum ve kuruluşlardan DEĞİLDİR?

A Milli Eğitim Bakanlığı

✓ DOĞRU

B Mülkî amirler

C Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı personel

D Sahil Güvenlik Komutanlığına bağlı personel

 Mantık

Milli Eğitim okullardan sorumludur, kaçakçılıktan değil! Bu klasik tuzak sorudur.

Kaçakçılık - Özet Tablo

ÖNEMLİ SAYILARIN HIZLI BAŞVURUSU

Konu	Sayı/Süre	Açıklama
Temel Hapis Cezası	1-5 yıl	Kaçakçılık fiili
Adli Para Cezası	10.000 güne kadar	Mahkeme verir
Örgüt Faaliyeti Cezası	2 KAT	Cezada artış
3+ Kişi Birlikte	+1/2	Yarı oranında artış
Devlet Güvenliği	Min 10 yıl	Hapis cezası
Teşekkül Oluşturma	2-6 yıl	Ağır hapis
Etkin Pişmanlık (Sonra)	2/3 indirim	Yardım sonrası
Yolcu Açık Eşya	2 KAT vergi	Beyana aykırı
Yolcu Saklı Eşya	3 KAT vergi	Gizlenmiş
Araç Teminat Süresi	30 gün	İade için

Yolcu Taşımacılığı

SRC 1 & 2 Rehberi - Sona Erdi

🎯 Sınava Hazırlık İpuçları:

- ✓ Sayısal verileri ezberleyin (24°C, 30 kg, 6 ay, 24-66 yaş, %30, %40)
  - ✓ "Değildir / Yanlıştır" sorularına dikkat edin
  - ✓ Belge kodlarını karıştırmayın (B1, B2, D1-D4)
  - ✓ Acente grupları (A=Tam, B=Bilet, C=Yurtiçi)
- ✓ Kaçakçılık cezası: 1-5 yıl + 10.000 gün **ADLİ** para cezası
- ✓ Görevli kurumlar listesinde Milli Eğitim YOK!

★ Sınavda Başarılar! ★